

Sygn. akt II Ca 56/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 marca 2014r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy, II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Aleksandra Żurawska

Sędziowie: SO Alicja Chrzan

SO Piotr Rajczakowski

Protokolant: Bogusława Mierzwa

po rozpoznaniu w dniu 13 marca 2014r. w Świdnicy

na rozprawie

sprawy

z powództwa **M. J.**

przeciwko **(...) SA w W.**

o zapłatę 4 061,00 zł

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Wałbrzychu

z dnia 3 grudnia 2013 r., sygn. akt VIII C 391/13

I. oddala apelację;

II. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda 300 zł kosztów postępowania apelacyjnego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 03 grudnia 2013 r. Sąd Rejonowy w Wałbrzychu zasądził od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powoda kwotę 3.000,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 22 marca 2013 r. (pkt I), zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 600,00 zł tytułem kosztów procesu (pkt II) oraz umorzył postępowanie w zakresie cofniętego powództwa (pkt III).

Sąd Rejonowy ustalił, że pozwany (...) S.A. w W. jest następcą prawnym (...) S.A. w W., które zawarło umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej (nr polisy (...)) z (...) w W., zarządcą drogi przy ul. (...) w W.. Umowa ubezpieczenia została zawarta w dniu 23 czerwca 2009 r. i obejmowała odpowiedzialność cywilną (deliktową i kontraktową) z tytułu prowadzonej przez ubezpieczonego działalności oraz posiadany i użytkowany mieniem ruchomym i nieruchomym, w związku z którą zaistnieją zdarzenia, w następstwie których ubezpieczający a zarazem ubezpieczony zobowiązany jest do naprawienia szkody osobowej wyrządzonej osobie trzeciej przez spowodowanie śmierci, uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, albo szkody rzeczowej. Umowa ta została zawarta na okres od dnia

1 lipca 2009 r. do dnia 30 czerwca 2010 r. Suma ubezpieczenia wynosiła 600.000,00 zł na wszystkie wypadki oraz 200.000,00 zł na jeden wypadek.

W dniu 16 kwietnia 2010 r. powód jadąc ulicą (...) w W. swoim motocyklem marki K. nr rej. (...) najechał na dziurę w jezdni, w wyniku czego motocykl został uszkodzony. Wezwana na miejsce zdarzenia Policja stwierdziła trzeźwość kierowcy, a jako przyczynę wypadku ustaliła niewłaściwy stan jezdni.

Koszt naprawy motocykla powoda wyniósł wg (...) Serwisu (...) w W. kwotę 4.061,00 zł. Powód zgłosił w dniu 4 czerwca 2010 r. ubezpieczycielowi szkodę, ale strona pozwana w piśmie z dnia 7 lipca 2010 r. odmówiła wypłaty odszkodowania.

19 czerwca 2013 r. w związku z niniejszą sprawą strony zawarły ugodę, zgodnie z którą strona pozwana zobowiązała się zapłacić powodowi kwotę 3.000,00 zł do dnia 26 czerwca 2013 roku na rachunek powoda tytułem odszkodowania za uszkodzenia motocykla marki K. nr rej. (...) powstałe w wyniku wypadku w dniu 16 kwietnia 2010 r. Powód zaś zrzekł się wszelkich dalszych roszczeń wynikających z wypadku w dniu 16 kwietnia 2010 r. i zobowiązał się cofnąć pozew w terminie 7 dni od daty zawarcia ugody.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał powództwo za uzasadnione. Wskazał, że zgodnie z art. 824 § 1 k.c. suma ubezpieczenia ustalona w umowie stanowi górną granicę odpowiedzialności ubezpieczyciela. Jednakże jak wynika z dowodów przedstawionych przez powoda w dniu 19 czerwca 2013 r. strona pozwana w związku z toczącym się sporem w niniejszej sprawie zawarła z powodem ugodę, w której zobowiązała się do wypłaty powodowi odszkodowania w kwocie 3.000,00 zł w terminie 7 dni. Zatem strona pozwana złożyła oświadczenie woli, w którym uznała podstawę i wysokość roszczenia objętego niniejszym sporem do kwoty 3000,00 zł.

Zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 56 k.c. czynność prawna wywołuje nie tylko skutki w niej wyrażone, lecz również te, które wynikają z ustawy, z zasad współżycia społecznego i z ustalonych zwyczajów. Z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, wola osoby dokonującej czynności prawnej może być wyrażona przez każde zachowanie się tej osoby, które ujawnia jej wolę w sposób dostateczny, w tym również przez ujawnienie tej woli w postaci elektronicznej (oświadczenie woli) (art. 60 k.c.). W świetle powyższych przepisów oświadczenie woli złożone przez stronę pozwaną w dniu 19 czerwca 2013 r. należy uznać za ważne i skuteczne. Zostało ono bowiem złożone w formie pisemnej, a wola strony pozwanej zawarta w ugodzie została wyrażona w sposób jednoznaczny, wyraźny i nie budzący wątpliwości. Stąd zarzut strony pozwanej, że z dniem 14 czerwca 2013 r. wyczerpała się suma polisy stanowiąca górną granicę odpowiedzialności ubezpieczyciela z powodu wypłat odszkodowań i dlatego roszczenie jest niezasadne należ uznać – zdaniem Sądu Rejonowego - za nietrafny. Ponadto przepis art. 917 k.c. stanowi, że przez ugodę strony czynią sobie wzajemne ustępstwa w zakresie istniejącego między nimi stosunku prawnego w tym celu, aby uchylić niepewność co do roszczeń wynikających z tego stosunku lub zapewnić ich wykonanie albo by uchylić spór istniejący lub mogący powstać. Uchylenie się od skutków prawnych ugody zawartej pod wpływem błędu jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy błąd dotyczy stanu faktycznego, który według treści ugody obie strony uważały za niewątpliwy, a spór albo niepewność nie byłyby powstały, gdyby w chwili zawarcia ugody strony wiedziały o prawdziwym stanie rzeczy. Nie można uchylić się od skutków prawnych ugody z powodu odnalezienia dowodów co do roszczeń, których ugoda dotyczy, chyba że została zawarta w złej wierze (art. 918 k.c.).

Strona pozwana nie zarzuciła, że oświadczenie woli złożone przez nią w dniu 19 czerwca 2013 r. dotknięte było jakąkolwiek wadą skutkującą nieważnością oświadczenia woli. W szczególności strona pozwana nie wykazała, że działała pod wpływem błędu co do stanu faktycznego zawierając ugodę z powodem w dniu 19 czerwca 2013 r. Trudno zaś przyjąć, że w dacie zawarcia ugody nie dysponowała informacjami dotyczącymi wypłaty odszkodowań z tytułu umowy ubezpieczenia łączącej ją z (...) w W.. Rzeczą strony pozwanej było ustalenie wszelkich okoliczności i warunków dotyczących zawarcia ugody przed złożeniem przez nią jakiegokolwiek oświadczenia woli w tym zakresie. W tym stanie rzeczy Sąd uznał, że strona pozwana ponosi odpowiedzialność za szkodę w pojeździe motocykla powoda spowodowanej wypadkiem na drodze przy ul. (...) w W. w dniu 16 kwietnia 2010 roku, skoro sama ten fakt uznała składając ważne i skuteczne oświadczenie woli zawierając ugodę w dniu 19 czerwca 2013 roku.

Ponadto Sąd uznał, że powód wykazał wysokość szkody przedstawiając kosztorys naprawy swojego motocykla sporządzony przez (...) Serwis (...)(...) w W.

O kosztach procesu Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 100 k.p.c. w zw. z § 6 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Apelacje od powyższego rozstrzygnięcia wywiódł pozwany w części dotyczącej pkt I i II zarzucając mu :

1. obrazę przepisów prawa materialnego, w szczególności art. 917 k.c. w zw. z art. 60 k.c. poprzez błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że złożone przez pozwanego w dniu 19.06.2012 r. w ugodzie pozasądowej oświadczenie woli jest ważne i skuteczne,

2. obrazę przepisów prawa materialnego, w szczególności art. 824 § 1 k.c. poprzez błędną wykładnię polegającą na uznaniu, iż mimo wyczerpania sumy ubezpieczenia istnieje obowiązek świadczenia wobec zawarcia ugody pozasądowej z dnia 19.06.2013 r.,

3. naruszenie przepisów postępowania, w szczególności art. 233 § 1 k.p.c. mające istotny wpływ na wynik rozstrzygnięcia, polegające na przekroczeniu granic swobodnej oceny sędziowskiej poprzez uznanie, że wysokość szkody stanowi kwota 3.000,00 zł.

Wskazując na powyższe zarzuty pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w pkt I i II poprzez oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy rozpoznając apelację oparł się na ustaleniach faktycznych Sądu Rejonowego mających oparcie w materiale dowodowym sprawy i zważył, co następuje :

Apelacja jest bezzasadna.

Podstawą uwzględnienia powództwa w przedmiotowej sprawie było zawarcie przez strony w dniu 19 czerwca 2013 r. pozasądowej ugody, w świetle której pozwany uznał swoją odpowiedzialność za szkodę w pojeździe powoda. Jak trafnie wskazał Sąd I instancji pozwany nie zdołał skutecznie uchylić się od złożonego oświadczenia woli, nota bene nie powoływał się na żadne okoliczności, które mogłyby podważyć jej wiążącą moc prawną. Pozwany zarzucił w apelacji, że zgodnie z § 5 ugody powód zobowiązał się cofnąć pozew wraz ze zrzeczeniem się roszczenia w terminie 7 dni od daty podpisania ugody, gdyż w przeciwnym razie straci ona swoją moc. W piśmie z dnia 25 czerwca 2013 r. powód poinformował o zawarciu ugody, dołączając jej treść, cofając równocześnie wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego. Cofnięcie powództwa nastąpiło dopiero na rozprawie w dniu 26 listopada 2013 r. W ocenie jednak Sądu Okręgowego brak cofnięcia pozwu w umówionym terminie nie może skutkować utratą wiążącego charakteru ugody, a zapis w § 5 budzi poważne zastrzeżenia jeśli chodzi o jego zgodność z zasadami współzycia społecznego. Pozwany, reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika zastrzegł bowiem, że wypłata świadczenia odszkodowawczego nastąpi w terminie 7 dni od daty zawarcia ugody (bez żadnego rygору) i taki sam termin zastrzeżono dla cofnięcia pozwu. Stwierdzić należy, że pozwany jako profesjonalista, powinien mieć świadomość, że postanowienie takie stoi w zasadzie w sprzeczności z istotą ugody, której celem jest czynienie sobie przez strony wzajemnych ustępstw. Realizacja tego postanowienia przez powoda mogłaby bowiem doprowadzić do sytuacji, w której pozew zostałby cofnięty mimo braku zapłaty. Prawdłowo zatem w § 5 ugody powinien znajdować się zapis zobowiązujący powoda do cofnięcia powództwa w terminie 7 dni od daty zapłaty. Ponadto pozwany nie może zarzucać, że ugoda straciła się swą moc. W toku procesu kwestionował on bowiem swoją odpowiedzialność, nie zapłacił też umówionej z powodem sumy.

Chybione są również zarzuty dotyczące naruszenia przepisu art. 824 k.c. Jak trafnie zauważył Sąd I instancji pozwany nie zdołał skutecznie uwolnić się od skutków podpisanej ugody. Co oczywiste brak oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu nie oznacza, że sama ugoda jako dwustronna

czynność prawna nie może być nieważna z innych przyczyn. Rzeczą sądu rozpoznającego sprawę obowiązany jest bowiem ocena - nawet pomimo braku podniesienia przez strony w tym zakresie odpowiednich zarzutów - skutków prawnych ugody (vide : wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2013 r., IV CNP 36/12, LEX nr 1311791). Sąd Okręgowy uznał, że ugoda taka jest zgodna z prawem i zasadami współżycia społecznego za wyjątkiem § 5 ugody, z przyczyn wskazanych już w niniejszym uzasadnieniu. Stąd też powód uprawniony jest opierać swoje żądanie na podstawie pozostałych jej zapisów. Równocześnie podkreślić trzeba, że pozwany jest profesjonalistą, a zatem powinien dołożyć należytej staranności w stosunkach z osobami, które wywodzą swoje roszczenia z odpowiedzialności ubezpieczeniowej. Tym samym podpisując ugodę powinien zgromadzić niezbędne informacje celem ustalenia czy rzeczywiście nie została przekroczona ustalona umową suma ubezpieczenia. Skoro tego nie uczynił, nie może powoływać się na błąd ani inną wadę oświadczenia woli, obciążając tym samym negatywnymi skutkami swojego zaniedbania poszkodowanego.

W kontekście powyższego, jako oczywiście bezzasadny należy ocenić zarzut naruszenia przepisów prawa procesowego tj. art. 233 § 1 k.p.c. Skoro pozwany zobowiązał się zapłacić na rzecz powoda kwotę 3.000,00 zł to tym samym nie może aktualnie kwestionować wartości szkody.

Tym samym apelacja jako nieuzasadniona podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł w oparciu o art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.